

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΗΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΗΨΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 80, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐκαστὸς δραχμῆς 100. Ἐξέμνην δραχ. 55. Τρίμηνην δραχ. 30.

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γράσει διατμη. 50. Ἀμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνητοι ἀναλόγως

ΕΚΑΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

1 ΔΡΥΘΗ ΤΩ 1939

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἢ ἀπὸ 15 ἢ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου, καὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδιώτου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπιδίου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Χαρβάτειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 5 Μαΐου 1934

Ἔτος 56ον. — Ἀριθ. 23

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ νὰ εἶχανε τουλάχιστον πάρει τέλος τὰ βάσανά του! Μὰ ὅπως εἰδείχναν τὰ πράγματα, βρισκόταν μόλις στὴν ἀρχή κι' ἔταν οἱ κουρσάροι, ἀφοῦ ἔκοψαν βιαστικὰ μερικὰ μπαμποῦ, κατασκευάσαν ὅπως-ὅπως ἓνα πρόχειρο φορεῖο ὅπου ἔβαλαν τὴ Σιμόνη νὰ ξαπλωθῇ, ὁ Τσοῦ ἀνάγκασε τὸν δυστυχισμένο ὁμηρέτη νὰ πάρῃ τὸ ἓνα χεροῦλι τοῦ φορείου στὸν ὄμο του, ἐνῶ τὸ μπροστινὸν τὸ φορτώθηκε ἢ Τί-Σάι, ποῦ εἶχε βγεί κι' αὐτὴ ἀπὸ τὴ μαούνα.

Ὡστε λοιπὸν τὸν ἔκαναν τὴν ἄντρα καὶ βαστάζο! Ἦταν ἀναγκασμένος σὰν τοὺς κοιλίς νὰ φορᾷ στὸ λαμὸ του τὸ ἔξευτελιστικὸν καρκάνι, νὰ σηκῶνῃ στοὺς ὤμους του ἓνα καταθλιπτικὸν φορτίο, καὶ νὰ χῆ κιόλας ἀπὸ πίσω του τὸν γιγαντώσωμο κι' ἀγρῖο ἐκείνον Τσοῦ ποῦ τὸ ἔδρισκε γιὰ μεγάλη διασκέδαση νὰ τοῦ κοπανᾷ τὰ πλευρὰ δίχως λόγος κι' ἀφορμὴ, πότε μὲ τὸν ὑποκόπανο τοῦ τουφεκιοῦ του, καὶ πότε μὲ τὸ μακρὸ κοντάρι ποῦ κρατοῦσε στὰ χέρια του.

Ἐντυμεταξὺ ἡ συμμορία εἶχε τελειώσει τὴν προπαρασκευᾶς γιὰ τὴν ἀναχώρησιν.

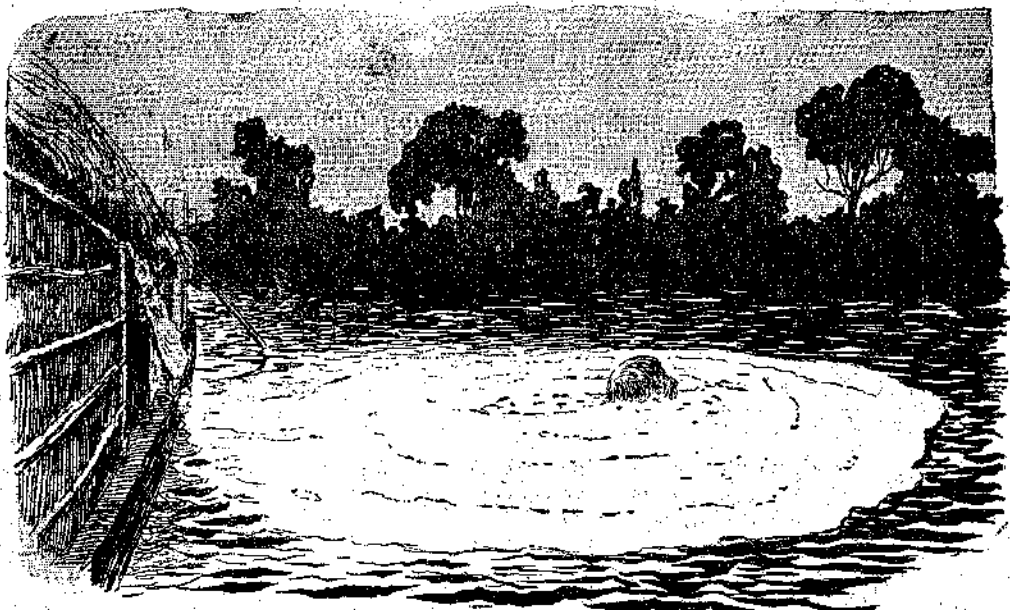
Ἀνάμεσα στοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Νγκουγιέν βρισκόνταν καὶ μερικὸι ἀντάρτες ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπαρχία ποῦ μποροῦσαν νὰ τοὺς χρησιμεύσουν γιὰ ὁδηγοὶ κι' ἀκόμη, ἂν τοὺς παρουσιαζόταν ἀνάγκη, νὰ τοὺς βοηθήσουν

νὰ βροῦν κάπου καταφύγιο. Ἐπειδὴ δὲν ἤθελαν νὰ φορτωθοῦν μὲ περιττὰ πράγματα δὲν πῆραν μαζί τους καρὰ ἐλάχιστα τρῶφιμα καὶ ὅσα πράγματα ἦταν ἀπολύτως ἀναγ-

ληλατήσῃ καὶ τὸ σπίτι του ἀπ' τὸ ὄψοιο ὡς τὴ σοφίτα. Λοιπὸν δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ αὐτὴ τὴν πλοῦσια λεία.

Τὸ ἄλλο πρωὶ ἡ μαούνα θὰ ξανάρχιζε πάλι τὸ δρόμο τῆς ἀκλουθόντας τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ.

— Ἐμπρός, δρόμο! πρόσταξε ὁ Νγκουγιέν ὅταν ὅλα ἦταν ἔτοιμα.

Γύρω του ἔγιναν ἓνα πλῆθος φτωχοὶ κύκλοι ὁ ἓνας μεγαλύτερος ἀπ' τὸν ἄλλον.

καί, γιὰ μιὰ πρόχειρη κατασκήνωσιν.

Τὰ ὄπλα καὶ τὰ πολεμοφόδια ἦταν ἰσομετρεῖα μοιρασμένα σὲ κάθε ἄνδρα κι' ὅσο γιὰ τὴν μαούνα, αὐτὴ γιὰ τὴν ὥρα ἔμενε ἀραγμένη στὴ θέση τῆς καὶ θὰ τὴν φύλαγαν ὁ πιλότος καὶ δὺο τρεῖς ναῦτες ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν διαφόρους μανόβρες.

Ὁ Ἄσπρος Λύκος εἶχε κρυμμένα στὸ ἀμπάρι ὅλα τὰ λάφυρα ποῦ εἶχε πάρει ἀπὸ τὸ διοικητήριον· γιὰ τὴν δὲν εἶχε ἀρκεσθεῖ νὰ κλέψῃ μόνο τὰ δὺο παιδιὰ τοῦ διοικητῆ, ἀλλὰ εἶχε

— Ντέ! φώναξε ὁ Τσοῦ δίνοντας μιὰ γερὴ χαμουτσιὰ στὸν δύστυχο Μό, μὲ μιὰ μεγάλη βέργα ποῦ ἔκοψε ἀπὸ ἓνα κοντινὸ θάμνο.

Ὁ Μό βόγγηξε πνιχτὰ καὶ ἄρχισε νὰ περπατᾷ σὰν πάπια πίσω ἀπὸ τὴν Τί-Σάι.

Μπροστὰ πῆγαιναν οἱ ὁδηγοὶ ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τοὺς μισοὺς κουρσάρους. Πίσω ἔρχονταν οἱ ἄλλοι μισοὶ ἔχοντας γι' ἀρχηγὸ τοὺς τὸν ἴδιον τὸν Νγκουγιέν.

Εἶχαν ἀθύσει τὰ δαυλιὰ καὶ προχωροῦσαν στὸ μισοσκόταδο ὁ ἓνας

πίσω από τον άλλον σ' ένα στενό και λασπερό μονοπάτι που περνούσε ανάμεσα από άπεραντους ρυζόκαμπους.

Ο Μό έβρισκε αυτή την άγγαραία άπόρητη κι' έξευτελιστική. Κι' έπειδή δεν τολμούσε να μιλήσει στον Τσοδ γιατί ήξερε τί τον έπερίμενε, ξεθύμαινε στην Τι-Σάυ και την κατηγορούσε πως άφησε σ' αυτόν έλο το βάρος.

— Κρατάω κι' εγώ αυτό που μου πέφτει και περισσότερο δεν μπορώ να σέ ξελαφρώσω, άπάντησε έκείνη.

— Κρατάς, και σύ, κρατάς! Σε ποιόν περνούν όλα αυτά τα ψέμματά; Δεν το βλέπω εγώ που άφήνεις να πέφτει σέ μένα έλο το βάρος;

« Από πού πάει ο δρόμος για το Παύ-Τό; ώότιμος ο Ντενή... »

— Θέλεις ν' αλλάξουμε θέση; του πρότεινε ευγενικά ή Τι-Σάυ. Τότε θά ίδής άν θά σοδ φανή μπροστά λιγώτερο το βάρος.

Ο Μό ήταν έτοιμος να άπαντήσει, μα ο Τσοδ που δεν του άρεσαν οι πολλές κουβέντες τον πρόσταξε να πάψει και να κρατήσει τη θέση του είτε του άρεσε είτε όχι.

Η Τι-Σάυ γέλασε άθελά της. Και μέσα από το φορείο της ή Σιμόνη χαμογέλασε κι' αυτή.

Η άλήθεια είναι πως το κοριτσάκι άρχισε σιγά-σιγά να ήσυχάζει κάπως. Η συντροφιά του πιστού της όπηρετή και της καλής της Τι-Σάυ, της έδινε μεγάλο κουράγιο. Εάν δεν την έχώριζαν και πάλι άπ' αυτούς θά ένωθε τον έαυτό της πολύ λιγώ-

τερο έρημο και δυστυχισμένο.

Έπειτα, όλα έδειχναν πως ή συμμορία είχε αλλάξει τα σχέδιά της. Είχαν κιόλας περάσει από τη σιδηροδρομική γραμμή δίχως να σταματήσουν ούτε ένα λεπτό. Με το ίδιο ακούραστο βήμα οι όδηγοί εξακολουθούσαν να τους διευθύνουν πάντα προς τα βορειοανατολικά.

Ποιά λόγος είχε αυτή ή άλλαγή της πορείας τους, άν δεν είχαν ναυαγήσει τα σχέδιά τους; Και ποιά ή-ταν ή άφορμή που τα είχε κάνει να ναυαγήσουν άν όχι ή άπόδραση του Ντενή;

Ο συλλογισμός αυτός στερέωσε τις έλπίδες της Σιμόνης.

να την λύση και να την άφήσει να πάει λίγο πεζή για να ξερουδιάσουν λίγο τα πόδια της, ο βλοσυρός Άνναμίτης δεν καταδέχθηκε να της δώσει άπάντηση.

Η συμμορία προχωρούσε σιωπηλή πλατσουρίζοντας στις λάσπες που κολλούσαν στα γυμνά πόδια των κουρσάρων. Πότε-πότε περνούσαν άνάμεσα από πανύψηλες φοινιές ή πλατύφυλλες μπανανιές ή από μερικά έλσεινά φάθινα καλύβια στημένα το ένα κοντά στο άλλο και προφυλαγμένα γύρω-γύρω από έναν πανύψηλο φράχτη.

Πού και πού από κανένα σταύλο άκουγόταν το άνήσυχο μουκαρνιτό ενός βουβαλιού. Μαντρόσκυλα άθάτα ούρλιαζαν ξεφρενιασμένα και έλο το περιβάλλον ήταν τόσο πένθιμο και σκοτεινό που ή ευαίσθητη ψυχή της Σιμόνης άρχισε να νοιώθει ένα μυστηριώδη τρόμο, μια άγωνία άπερίγραπτη για το άγνωστο που την έδηγόθσαν για την τύχη που την περιμένα.

Όστόσο ή κόουραση τη νίκησε στο τέλος και το λίκνισμα του φορείου που τη νανούριζε ρυθμικά τη βόθισε στο τέλος σέ βαθύ ύπνο. Έχασε τη συναίσθηση της πραγματικότητας και με τα φτερά του όνειρου πέταξε στο Γιάν-Μπαύ, κοντά σέ όλους τους άγαπημένους της. Ένώ ή μακρυνά γραμμή των κουρσάρων εξακολουθούσε ακούραστη την πορεία της μέσα στη μαύρη νύχτα κι' ο άπάνθρωπος Τσοδ έδινε άλύπητες καμουτσικιές στη ράχη του δυστυχισμένου Μό που ή άξιοθρήνητη όψη του φαινόταν πως τον ξερέθιζε σέ φοβερό βαθμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.
Σε σίγουρο λιμάνι!

Οι έλπίδες της Σιμόνης ήταν βάσιμες. Οι κουρσάροι είχαν άνακαλύψει την άπόδραση του Ντενή προτού φθάσει ο μικρός στην στεριά. Η καλή τύχη όμως του Ντενή, ή ψυχραιμία του και το θάρρος του τον βοήθησαν να τους ξεφύγει και να βγή σώς κι' άδλαθής στην άντικρινή όχητη.

Μόλις έβγαλε από τη θέση του το προιονισμένο φύλλο το γενναίο παιδί πέρασε το κεφάλι του από το άνοιγμα. Στα σκοτεινά νερά του ποταμού δεν εξαχώριζε ούτε ή ελάχιστη φωτεινή άντανάκλαση. Όλα τα φώτα άπάνω στη μαύνα ήταν σβυστά και ή βροχή που έπεφτε έθόλιανε όλα γύρω του. Μ' έλο που ή στεριά βρισκόταν σέ πολύ κοντινή άπόσταση, με δυσκολία κατόρθωσε ο Ντενή να διακρίνει το θαμπό της διάγραμμα μέσα

ΤΟ ΣΚΑΔΙΣΤΗΡΙ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΙΣ'. — Ο Άσταδός

Το αυτοκίνητο διορθώθηκε και συχνά τα παιδιά με το θείο τους όμως ο Μπέμπης δεν ξανάκανε τον σοφάρο. Πέρασε μάλιστα καιρός χωρίς να ξανακάνη κι' άλλη άταξία Κι' ή καλοκαιρινή ζωή στη βίλλα της Γλυφάδας εξακολουθούσε ήσυχη κι' όραία.

Κάποτε, ή μαμιά προσκάλεσε δυο φιλικές οικογένειες, που είχαν κι' αυτές παιδιά στην ηλικία του Μπέμπη και της Μπέμπας, να περάσουν την ήμερα τους στη βίλλα. Και παράγγειλε στο γέρο-Μαθιό, τον ψαρά που τους πήγαινε καθέμερα ψάρια, να της βρή δυο καλούς άστακούς για το γεύμα.

Πραγματικά, την άλλη μέρα, που ήταν ή παραμονή, ο γέρο-Μαθιός πήγε στη βίλλα κρατώντας έναν πελώριο άστακό.

— Δέστε τί σας έφερα; τους έλεγε στην κουζίνα που είχαν μαζευθεί όλοι για να τον ίδούν. Μου είπατε δυο, μ' αυτός κάνει για τέσσερες. Δέ ματασιώθηκε τέτοιο... τέρας!

Ο Μπέμπης, που έτρεξε πρώτος και καλύτερος, δεν χόρταινε να βλέπει τον άστακό.

« Αλήθεια, ποτέ του δεν είχε ιδεί τόσο μεγάλο. Τί όαχη, τί όορά, τί μουστάκια και τί δαγκάνες! Ήταν ζωτανός, κουνούσε την όορά του κι' άνοιγόκλεινε τις δαγκάνες του. Για να μην πέσει άπ' το τραπέζι, με τα ζωηρά τινάγματα που έκανε, ή μαγείρισσα τον έδεσε με χοντρό σπάγγο. Έπειτα τον έροξε σ' ένα μαστέλλο με θάλασσα, που ήταν στο ύποστεγο, εκεί απέξω άπ' την κουζίνα, στον κήπο. — Με σάλτσα μαγιονέζα να τον κάνουμε! είπε ή Μπέμπια. — Όχι! εγώ τον θέλω με σάλτσα-ταρτάρ!

στην όμίχλη. Γύρω βασιλεύει ή πιο άπόλυτη σιγαλιά. Μόλις κι' άκούγόταν ένα έλαφρό φλοίσβισμα στα πλευρά της μαούνας.

Ο ποταμός σ' έκείνη την άπάνεμη μεριά έμοιαζε με μια γαλήνια λίμνη. Σιγά κι' άθόρυβα ο Ντενή, έγλιστήρησε μες στο νερό.

Δέν είχε γδυθή. Μόνο τα παπούτσια του είχε βγάλει και άφού τ' έδεσε το ένα με το άλλο άπ' τα κορδόνια τους, τα είχε κρεμάσει από το λαιμό του.

Το νερό τον επάγωσε όταν έπεσε μέσα στο ποτάμι. Άνατόχιος όλόκληρος, αλλά γρήγορα συνήλθε μόλις άρχισε να κολυμπάει.

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Είναι το βράδυ του Μαγιού σάν μέρα! Τρανιάφυλλα κι' ή κρίνα στον αϊθέρα, Τρανιάφυλλα και κρίνα στην άγκάλη, Πάμε στην έξοχη μικροί μεγάλοι!

Παιδικία άγνά, λευκά σάν περιστέρια, Τα νειάτα κι' ή χαρά διαβαίνουν ταίρια. Άροσάτες κόρες με καρδιά περβόλι, Όλοι στην έξοχη μακριά άπ' την πόλη!

Και σεις άκόμα, γέροι, με τα χιόνια Στο γεμάνο κεφάλι άπό τα χρόνια, Πάρτε σιγά την άνθισμένη στεριά, Να θυμηθήτε τα όμορφα σας νειάτα...

Και σεις, που δε γεράσατε άπ' τα χρόνια Και που μιά θλίψη σας βαρύνει αϊώνια Έκει, και σεις στης έξοχης το δρόμο, Να ξελαφρώσατε το σταυρό άπ' τον όμο.

Έτσι λοιπόν χαρούμενοι κι' όρατοι Σάν τα πουλιά του κάμπου φτερουγίστε Πάντα έλαφροί και πάντα νέοι Την έδουχία για λίγο να γνωρίστε Διάπλατα άνοίξτε την καρδιά, χαρήτε, Τα πιο γλυκύτερα τραγούδια πήτε Κι' οι μικρότατες σκέψεις σας άς σβύσουν

Τη σκληρή να ξεχάσετε τη Μαίρα Άπάνω σ' άνθια και στα μύρα... Άφίστε τις ψυχές σας να μεθύσουν Άπό το φως του φεγγαριού που στάζει Γύρω του άσημι και τοπάζι... Έδώ στον γαλανότατον αϊθέρα Είναι το βράδυ του Μαγιού σά μέρα!

ΜΑΡΙΑ ΦΑΛΑΓΓΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Μια μέρα ο κύρ-Κόκορας, σκαλίζοντας το χώμα, βρήκε ένα μαργαριτάρι και τ' έδωκε σ' ένα χρυσικό.

— Είναι όμορφο, του είπε, μα θά προτιμούσα να βρισκα κανένα σπειρί σιτάρι.

Κάποιος κληρονόμησε ένα παιδί και σπάνιο χειρόγραφο και τ' έδωκε στο γείτονά του το βιβλιοπώλη.

— Είναι καλό, του είπε, μα θά προτιμούσα να κληρονομήσω καμμιά ψωροδραχμή.

(La Fontaine)

κ. κ. γρ.

Τα παιδιά φιλονεικούν. Μαγιονέζα ή ταρτάρ: 'Αλλά ή μαγιονέζα τὰ ήσυχασε λέγοντας πώς θά μαγειρεύε τον άστακό «άλ' άμερικανί», νά τον τρώνε και νά γλείφουν και τὰ δάχτυλά τους. Ναι, ναι! Τὰ παιδιά δέν είχαν φάει ποτέ άστακό άλ' άμερικανί. Φαντάζονταν όμως πώς θάταν κάτι έκτακτο. Και με μεγάλα άνυπομονησία περιμέναν τó γεύμα της επομένης, που έκτός από τον άστακό, θάχε κι' άλλα όφραία πράγματα.— και φαγά, και γλυκίσματα. και φρούτα...

Τη νύχτα, ό Μπέμπης είδε τον άστακό στον ύπνο του. Είχε γίνει, λέει, μεγάλος σαν άλογάκι κι' ό Μπέμπης τον καθάλισκεψε αλλά ό άστακός δέν έτρεχε, πετούσε πάνω άπ' τή θάλασσα σά θαλασσοπούλι. Ξύπνησε με την ευχαρίστηση αύτου του έναέριου ταξιδιού. Ήταν πολύ πρωί, ή ώρα πέντε. 'Αλλά ό Μπέμπης δέν θέλησε νά ξανακοιμηθί: βιαζόταν νά-ρίσει την ήμέρα του. Ντύθηκε γρήγορα, κατέβηκε στην κουζίνα και βγήκε στο ύπόστεγο του κήπου.

Ήθελε νά ιδίη τί έκανε ό άστακός μέσα στο μαστέλλο. Ζούσε ακόμα ή είχε φοφήσει:...

Νά τος! 'Ακίνητος στον πάτο του μαστέλλου, μόλις κουνούσε τις δαγκάνες του. 'Ο Μπέμπης θέλησε νά τον κάμη νά κολυμπήση. Πήρε ένα ξύλο μακρό και τον σκούνησε. 'Αμέσως ό άστακός, σαν νά ξύπνησε, τέντωσε την ούρά του κι' ανέβηκε στην επιφάνεια. 'Επειτα πάλι πήγε στον πάτο. Τό Σκαλιστήρι όμως δέν τον άφινε σέ ήσυχία. 'Ολο τον σκουντούσε με τό ξύλο. Κι' ό άστακός, φοβισμένος, άνεβόκατέβηαινε και τραγούριζε μέσα στο μαστέλλο, σά νά ζητούσε μέρος νά κρυφθί.

«Θά τον πιάσω! συλλογίσθηκε ό Μπέμπης, που ήθελε νά τὰ πιάγη όλα. Και χωρίς νά φοβηθί, έχωσε τό χέρι του στο νερό. 'Ο άστακός του τό τσάκωσε άμέσως με τή μιά του δαγκάνα. 'Ο Μπέμπης πόνεσε πολύ και τραβήξε άπότομα τό χέρι του. 'Αλλά έτσι έβγαλε άπ' τό μαστέλλο και τον άστακό, που έξακολουθούσε νά του σφίγγη τό χέρι με τή δαγκάνα.

Του κάκου ό Μπέμπης προσπάθησε νά του την άνοίξη με τό ξύλο. Είδη και την άλλη δαγκάνα νά τον φοβερίξη. Μην ξερονιας τότε τί νά κάμη και μη θέλοντας νά φωνάξη, νά ζητήση βοήθεια—καταλαβαίνετε γιατί...—έτρεξε ός ένα πηγάδι που ήταν εκεί—κοντά, με τον άστακό πάντα κρεμασμένο άπ' τό χέρι του.

Τό πηγάδι αύτό είχε γλυφό νερό. Δέν τό έπιναν, έβγαζαν μόνο για νά ποτίσουν τον κήπο.

Έκει ό Μπέμπης σήκωσε τό χέρι του—με πολύ κόπο άπ' τό βάρος—και κράτησε τον άστακό κρεμασμένο πάνω άπ' τό στόμα του πηγαδιού.

(Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΚΥΝΗΓΩΝΤΑΣ ΕΛΑΦΙ

—Συνέχεια από τό προηγ. και τέλος—

'Ο βασιλιάς που δυο φορές έμποδίστηκε νά πιη νερό, βλέποντάς το, δέν μπόρεσε νά κρατηθί και νά περιμένη την κόουπα, παρά έσκυψε τό πρόσωπό του μέσα στο σίκλο και έρούφηξε νερό άχόρτικα.

Άφού έσδυσε τή δίψα του και συνεφέρθηκε, αναζήτησε με τὰ μάτια του την κόρη, και όταν την είδη νά στέκη παράμερα με την άδειανή κόουπα στο χέρι, της είπε:

—'Ήθελα νά μου εξηγήσης, γιατί τις δυο πρώτες φορές που ξεκινούσε νά μου φέρης τό νερό, ενώ έφευγες βιαστικά, μόλις έβγαίνεις από την αύλή— όπως σε είδα μέσα από τό πικράθυρο—πήγαγες και γύριζες στο δρόμο με άργά βήματα. Αυτό μου ένέντησε πολύ την περιέργεια, και για νά τó μάθω, είχα σκοπό νά σε ρωτούσα άμα θά γύριζες, έδω, μξ έτυχε τή μιά φορά νά σου πέσουν τὰ

σκονισμένα φύλλα μέσ' στο σίκλο, την άλλη νά σκοντάψης στο σκαλοπάτι και έτσι δέν μπόρεσα νά τó κάνω. Τώρα, που δέν υπάρχει κανένα εμπόδιο δέν μου τό ξεδιαλύνης;

Η κόρη έκοκκίνησε ως τις ρίζες των αυτιών της, και του άπάντησε με ήσυχα και σταθερά λόγια:

—Άφού θέλεις νά τó μάθης, άκου. 'Όταν πρωτομπήκες στο σπίτι και μου ζήτησες νερό, είχα νά σ' ευχαριστήσω, με έπρόσεξα πώς ήσωνα καταϊδρωμένος. και ξέρω πώς άν σου έδινα άμέσως νά πιης, αυτό θά μπορούσε νά σε βλάψη. Για νά σου δώσω καιρό νά ξειδρώσης, πήγα νά φέρω νερό από τό πέρα πηγάδι, και την πρώτη φορά τó έβρώμισα έπίτηδες με τὰ πλατανόφυλλα και με τό χέρι μου, και την δεύτερη έκανα πώς σκόνταψα και παραπίαση, γιατί δέν ήταν άκόμη ώρα νά πιης, και μόνο την τρίτη φορά που βεβαιώθη-κε πώς είχες ξειδρώσει καλά, έβαλα άφοβα τον σίκλο μπροστά σου.

'Ο βασιλιάς που την είχε άκούσει προσεχτικά, εθαύμασε με τον τρόπο που μεταχειρίστηκε για νά τον προφυλάξη, την ρώτησε ποιός της είχε μάθει τόσο πρακτικά πράγματα.

—'Ο παππούς μου, άπάντησε γεμάτη περηφάνεια ή κόρη. Αυτός, από μικρή που άρφάνεψα, έγινε για μένα μέγνα και πατέρας, κι' άνάστησε, κι' έμαθε γράμματα, νοικοκυροσύνη με μιά θειά μου, και μου έδωσε άκόμη πολλά χρήσιμα για τή ζωή, σαν σοφός που είναι.

Ένώ έλεγε αύτά, μπήκε στην κάμαρα ένας γέρος ως εξήντα χρονών, με κορμωστασιά λημπάδα με ζωηρό πρόσωπο και σπιθόβολα μάτια.

—Καλώς τον παππού, φώναξε ή κόρη χαρούμενη καθώς τον είδε, και έτρεξε άμέσως κοντά του, του πήρε από τὰ χέρια του τό γεμάτο δισάκι του και τό ραβδί του, ύστερα δίνοντάς του καθίσια, του σούτησε τον ξένο, και του είπε για ποιά αίτια είχε πεί σπύτι τους.

'Ο γέρος έχαιρέτησε ευγενικά τον ξένο, κάθησε άπέναντι του, και του διηγήθη πώς εκεί που κατέβηκε στη χώρα για διάφορα φάρμακα, άκουσε πολλούς νά τὰ έχουσε με τον βασιλέα, γιατί μάθαινε πώς θά τους έβαζε—προσωρινά λέει—ένα βαρύ φόρο.

—Άφού έπαι: λέει, για λίγο καιρό θά είναι ό φόρος αυτός, γιατί κάνουν έτσι; τόσο κακότροποι γίνανε τώρα οι άνθρωποι της πολιτείας μας;

—'Οχι, Άρχοντά μου, τέτοιοι δέν γίνηκαν, με θαρρούνε πώς τους περιπαλίζουν κι' άλλος, όταν τους τον λένε και προσωρινό, γιατί ξέρουν από την πείρα, πώς ένας φόρος, άμα μία φορά μπή, μένει για πάντα στη ράχη τους.

Τό πόσο βαρύς είναι ένας φόρος, δέν μπορεί νά τó ξέρη άκόμη ό βασιλιάς μας, άφού και νέος είναι στην ηλικία, και λίγον καιρό έχει που ανέβηκε στο θρόνο. Αυτό τό ξέρουν οι σύμβουλοί του και έπρεπε νά είχαν τό θάρρος νά του τό έλεγαν, κι' έτσι νά τον προφυλάξουν από την κατακραυγή του κόσμου, κι' αν ό βασιλιάς δέν τους άκουε, τό φταιξιμό θά ήταν δικό του.

Άκούοντας πρώτη φορά τέτοιες άλήθειες ό βασιλιάς, έννοιωσε πώς είχε μπροστά του έναν σοφό άνθρωπο, και του ζήτησε γνώμη για διάφορα πράγματα.

'Ο γέρος την έδωσε πρόσχαρη και θαρρετά, με άπλά και λίγα λόγια, που θά τὰ καταλάβαινε και ένας άγράμματος.

'Ο βασιλιάς βρήκε πολύ σοφά τὰ λόγια του γέρου και είπε μέσα του: «Νά ό άνθρωπος που χρειάζομαι νά έχω κοντά μου, για νά μου δίγη τις

ΔΥΟ ΠΑΙΔΑΚΙΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Είδαν τή μέρα την ηλιόχαρη και βγήκαν. Ήταν ντυμένα φτωχικά, με ξένα καλά ρουχα. Φορούσε τό μικρούλι μιά ποδιά σταχτόμαυρη που τού έσκέπαζε τις γάμπες ως τή μέση.

Τό ίδιο μάκρος είχε τό φαρδύ πανταλόνι του μεγάλου, κι' ήταν επίσης μακρό τό μπαλωμένο του σακάκι.

—Μεγάλη τιμή για μένα, Πολυχρονεμένε μου, αύτό που μου λές, δέν μπορώ όμως νά τό δεχτώ, πριν άσφαλίσω την έγκόνα μου σε τίμα και γερά χέρια.

'Ο βασιλιάς, που κατάλαβε πώς με τὰ λόγια του αύτά ό παππούς έννοιωσε νά βρη πρώτα γαμπρό για την έγκόνα του, του άπάντησε χαρούμενα, πώς τέτοιο ζήτημα δέν έπρεπε νά τον έμποδίξη νά δεχθί τή θέση που του πρόσφερε, γιατί εκείνος, πριν τού είπει νά τον πάρη σύμβουλο, είχε σκεφθί και είχε βρη για την έγκόνα του και τό γαμπρό, και πώς γαμπρός ήταν ό ίδιος που τού τόλεγε.

—Άφού είναι έτσι, δέν μπορώ παρά νά είπω με δλη μου την καρδιά τό ναί.

Δέν πέρασε πολύς καιρός από τότε που μπήκανε στο παλάτι ή έγκόνα βασιλίσσα, και ό παππούς της σύμβουλος, και τὰ πράγματα της πολιτείας εκείνης άλλαξαν τόσο στο καλύτερο, που δλοι οι κάτοικοί της ήταν ευχριστημένοι, και περισσότερο άπ' άλλους ό βασιλιάς.

Αυτός, για νά θυμάται όλοένα τό περιστατικό που τον άνάγκασε νά ζήτηση νερό στο έξοχικό σπιτάκι,—άπό όπου βγήκε τόσο κερδισμένος με τή γυναίκα και τον σύμβουλο που βρήκε εκεί, —έδωσε διαταγή και τού έκαναν καινούργια βασιλική βούλα και χαρτόξανα πάνω της ένα έλαφι που φαίνότανε πώς έτρεχε.

ΠΑΡΑΓ. Α. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

ΠΑΛΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΚΑΛΔΗΠΑ ΤΕΙΡΑ

—'Αρχόντισσα Ροδίτισσα, πώς μπήκες; Γυναίκες διώνει μιά συνήθεια άρχαία 'Εδωθε. —'Εχω έν' άνήμι, τον Εδκλέα, Τρία άδέφια, γιό, πατέρα. 'Ολυμπιονίκης!

Νά μ' άφήσετε πρέπει, 'Ελλανοδίκες, Κι' άγώ νά καμαρώσω, μες στα όφραια Κορμά, που για τ' άγγίλι του 'Ηρακλέα Παλεόνου—διμωστές ψυχές άντρώπων. Μξ τις άλλες γυναίκες δέν είμαι όμοια. Στον αϊώνα τό σόι μου θά φαντάξη Με της άντερείας τ' άμάρτα προνόμια: Μξ μάλαμα γραμμένος, τό δοξάζει, Σ' άστραφτερό κατεβατό μαρμάρου, 'Υμνος χρυσός του άθάνατου Πινδαρου!

Α. ΜΑΒΙΛΑΝΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Η ΣΤΑΧΟΜΑΖΟΥΤΡΑ

Μεγάλη άπορία έδειξε ή γειτόνισσα ή Ζερμπινιώ, όταν είδη τὰ Χριστούγεννα άνήμερα τή θειά 'Αχιτίσα νά φοράη καινούργια μαντήλα και τό Γέρο και την Πατρώνα με καθάρσπουκαμισάκια και καινούργια παπούτσι.

Κι' αύτό, γιατί έλοι τξξεραν ότι ή θειά 'Αχιτίσα ήταν έρημη και χήρα και φτωχή κι' άνάσταυε τὰ δυο άρφανά έγγονάκια της κάνοντας κάθε λογής δουλειές. Ήταν (αξ ήταν μοναχή της) από εκείνες που δέν έχουνε στον ήλιο μούρα. 'Η γειτόνισσα ή Ζερμπινιώ λυπόταν με την καρδιά της τή γριά και τὰ δυο άρφανά για τή φτώχεια τους και για τὰ βόσανά τους, μξ μήπως ήταν κι' αύτή πλούσια για νά τους βοηθήση και νά τους παρηγορήση:

Καλότυχος ό μακαρίτης ό μπάρμπα-Μιχαλίδς που κατέβηκε στον τάφο πριν άπ' την 'Αχιτίσα τή γυναίκα του, χωρίς νά ιδίη τὰ βόσανά που της έμελλε νά τραθήση αύτή μετὰ τό θάνατο τό δικό του. Τὰ δυο παιδιά, ό Γιώργης κι' ό Βασίλης, έννιγήκαν τον άλλο χρόνο όταν εδούλιαζε ή βρατσέρα τους. Κανένας δέ γλότωσε άπ' όσους ήταν μέσα σ' εκείνη τή βρατσέρα. Τί φρίκη! τί καημός! Τέτοια τρομάρα καμίας καλής χριστιανής νά μην της μέλλη.

'Ο τρίτος γιός της, ό προκομμένος ξεκιτευήθηκε και βοισκόταν, έλεγαν, στην 'Αμερική. Μήπως τον είδη, μήπως τον άκουσε από τότε; Πέτρα είχε ρίξει πίσω του και τους άρνήθηκε.

Η κόρη της πέθανε όταν γεννήθηκε τό δεύτερο παιδί της και της άφησε τὰ δυο άρφανά κληρονομία. 'Ο πατέρας τους ζούσε άκόμη, μξ είχε ξαναπαντρευθί άλλοι, σ' άλλο νησί, κι' όττε φρόντιζε καθόλου για τὰ δυο παιδιά του.

Τί νά κάνη ή καικομοίρα ή θειά 'Αχιτίσα; 'Εβαλε τὰ δυνατά της και προσπαθούσε όπως-όπως νά ζήση τὰ δυο άρφανά. Κατὰ την εποχή που ήταν, βοτάνιζε, άργολογούσε, μάζωνε έλιές, ξενοδούλευε, μάζωνε κούμαρα κι' έβγάλε ρακι. Κάμποσα χορταράκια άπ' έδω, κάμποσα βότσια καλαμπόκι από κεί, όλα τὰ χρησιμοποιούσε. 'Υστερα τον 'Οκτώβρη, άμα άνοιγαν τὰ λιοτριδιά, έπαυσε ένα τενεκεδένιο πεννηταράκι και μιά μικρή στάμνα, και γύριζε στ' αύλάκια, στις στέρνες' όπου καταστάλαζαν τὰ κατακάθια του λαδιού και μάζωνε τή μούργα. Μ' αύτό τον τρόπο όκο-

νομούσε όλο τὸ λάδι τῆς χρονιάς γιά τὸ λυχναρί τῆς.

Μὰ τὸ σπουδαιότερο εἰσόδημά τῆς ἦ θεῖα Ἀχιτίσα τὸ εἶχε ἀπὸ τὸ σταχομάζωμα. Κάθε χρόνο, τὸ Θεριστή, μαρκαρίζεται σ' ἕνα καράδι καὶ περνοῦσε ἀντικρὺ στὴν Εὐβοία. Ἐκεῖ, μαζί μ' ἄλλες φτωχὲς γυναῖκες σάν κι' αὐτήν, ἐπήγαινε καὶ μάζωνε τὰ στάχυα ποὺ ἔπεσαν ἀπὸ τὰ θεμάτια τῶν θεριστῶν ἢ ἀπὸ τὰ φορτώματα κι' ἀπὸ τὰ κάρρα. Κάθε χρόνο εἰ χωριάτες τῆς Εὐβοίας καὶ τὰ χωριότοπouλα τίς κορβίδευαν φωνάζοντάς τους:

— Νά οἱ φουστάνες! Μὰς ἤρθαν πάλι οἱ φουστάνες!

Μὰ ἐκείνη ἔσκυβε, ὑπομονετικῶς κι' ἀμύλητη, καὶ μὲ τὰ ψίχουλα ποὺ μάζευε ἀπὸ τὴν πλοῦσια σοδειὰ τοῦ τόπου, γέμιζε τρία καὶ τέσσερα τσουβάκια, τὸ στάρι τῆς χρονιάς τῆς γι' αὐτήν καὶ γιὰ τὰ δυὸ ὄρφανά, ποὺ φεύγοντας τὰ ἀφήνε στὴ φύλαξη τῆς Ζερμπινιώσ. Καὶ ὅταν τέλειωνε πιά τὸ ἔργο, ἐμπαινε στὸ καράδι καὶ γύριζε πάλι στὸ θαλασσινὸ χωριὸ τῆς.

Μὰ φέτος, δηλαδή τὸ χρόνο ἐκεῖνον, ἦταν κακὴ χρονιά γιά τὰ σπαρτά στὴν Εὐβοία. Κακὴ χρονιά καὶ γιά τίς ἐλιές τοῦ μικροῦ νησιοῦ ὅπου ζοῦσε ἡ θεῖα Ἀχιτίσα. Κακὴ χρονιά καὶ γιά τ' ἀμπέλια καὶ γιά τὰ καλαμπόκια, ὡς καὶ γιά τὰ κούμαρα ἀκόμα. Ὑστερα, ἐπειδὴ κανένα κακὸ δὲν ἐρχεται μοναχὸ του, βαρὺς χειμῶνας πλάκωσε στὰ βόρεια ἐκεῖνα μέρη. Ἀπὸ τὸ Νοέμβρη, δίχως νὰ φουρήξῃ σχεδὸν καθόλου νοτιάς καὶ νὰ πέσῃ βροχή, ἔρχισε νὰ χιονίξῃ. Μόλις ἔπαυε τὸ ἕνα χιόνι κι' ἔρχόταν ἄλλο. Ποῦ καὶ ποῦ φουσοῦσε κανένα ξεροθόρι κι' ἔσφιγγε ἀκόμη περισσότερο τὰ χιόνια ποὺ δὲν ἔλιωναν στὰ βουνά, «περίμεναν ἄλλα».

Ἡ θεῖα Ἀχιτίσα εἶχε προφτάσει νὰ κουβαλήσῃ ἀπὸ τὸ λόγγο λίγες ἀγκυλιές ξερόξυλα, ὅσα θὰ τοὺς ἔφταναν γιά δυὸ ἢ τρεῖς βδομάδες, καὶ πλάκωνε ἢ βαρυχειμωνιά. Στὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου ἔγινε ἕνα μικρὸ ξανάσασμα καὶ φάνηκε δειλὰ-δειλὰ ὁ ἥλιος, χρυσώνοντας μὲ τίς ἀχιτίνες του τὰ κεραμίδια τῶν πικρῶν σπιτιῶν. Ἡ θεῖα Ἀχιτίσα ἔτρεξε στὰ ρουμάνια νὰ νὰ προφτάσῃ νὰ μαζέψῃ κανένα ξύλο. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ χειμῶνας πλάκωσε πικρὸ ἀγριὸς ἀπὸ πρῖν. Ὡς τὰ Χριστούγεννα δὲν ἔκανε οὔτε μιὰ μέρα καινούνη οὔτε μιὰ μέρα δὲν ἔλατῆρε λεγάκι, νὰ φανῇ μιὰ ἀκρὴ τ' οὐρανοῦ οὔτε μιὰ μέρα δὲν ἔσπρόδαλε μιὰ στάλα ἥλιος.

Δυνατὸς βαρὺς βοριάς, «χιονιστῆς».

φουσοῦσε τίς παραμονές τῆς ἁγίας ἡμέρας. Τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν ἦσαν βαρυσφορτωμένα ἀπὸ τὸ χιόνι ποὺ εἶχε περῶσει ἀπάνω τους καὶ εἶχε γίνει πάχος. Τὰ συνηθισμένα παιχνίδια τῶν παιδιῶν στοὺς δρόμους κι' οἱ χιονοπόλεμοι ἔπαψαν. Ὁ χειμῶνας ἐκεῖνος δὲ σήκωνε ἀστεία. Ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν ἐκρέμονταν σὰ σταλακτίτες τὰ κρύσταλλα, μιὰ σπιθαμὴ μακριά. Μὰ οἱ μάγκες τῆς γειτονιάς δὲν εἶχαν πιά ὄρεξη νὰ τὰ τρώνε.

Τὸ βράδυ τῆς προπαραμονῆς ὁ Γέρος εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὸ σχολεῖο καταχρούμενος, γιατί ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἔπαυαν πιά τὰ μαθήματα. Πρωτοῦ νὰ ξεκρεμάσῃ τὸ «φυλαμά» του ἀπὸ τὴν μασχάλη του, ὁ Γέρος περνασμένος ἀνοῖξε τὸ ντουλάκι, μὰ δὲ βρῆκε μέσα οὔτε ψίχουλο ψωμί. Ἡ κυρόλα, τοὺς εἶχε βγῆ ἔξω, ἴσως γιά νὰ ζητήσῃ κανένα κομμάτι ψωμί. Ἡ μικρὴ Πατρώνα καθόταν ζαρωμένη κοντὰ στὸ τζάκι, μὰ τὸ τζάκι ἦταν σβηστό. Ἐσκάλιζε τὴ στάχτη, νομίζοντας μὲ τὴν παιδιαστικὴ ἀφέλειά τῆς—ἦταν τεσσαρῶ χρονῶν μονάχα τὸ κακόμοιρο—πὼς τὸ τζάκι εἶχε τὴ δύναμη νὰ ζεσταίνῃ πάντα, κι'

ὅταν ἀκόμη δὲν ἦταν ἀναμμένο. Μὰ ἡ στάχνη ἦταν ὑγρὴ. Σταλαγματιὰς νερὸ ἀπὸ λυωμένο χιόνι εἶχαν πέσει ἀπὸ τὴν καμινάδα στὸ τζάκι. Ὁ Γέρος, ποὺ ἦταν μόλις ἑπτὰ χρονῶν, ἔτοιμος νὰ κλάψῃ ποὺ δὲν ἔβρισκε οὔτε μπουκιά ψωμί γιά νὰ ξεγελάσῃ τὴν πείνα του, ἀνοῖξε τὸ μοναδικὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ. Τὸ σπιτάκι ἦταν μονόπατο, χαμηλὸ καὶ χωρὶς ταβάνι, κι' εἶχε ὄψος ὄλο ὄλο δυὸ ὄργουιές ἀπὸ τὸ δρόμο ἕως τὴ σκεπὴ του.

Ὁ Γέρος ἀνέβασε ἕνα σκαμνὶ ἀπάνω στὸ πέτρινο πεζοῦλι τοῦ παραθύρου, ἀνέβηκε κι' ὁ ἴδιος ἀπάνω στὸ σκαμνί, κρατήθηκε μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παραθυρόφυλλο, σήκωσε τὸ δεξιὸ του χέρι κι' ἔσπασε ἕνα κρύσταλλο ἀπὸ κείνα ποὺ κρέμονταν σὰ στολιδία ἀπὸ τὰ κεραμίδια. Ἀρχισε νὰ τὸ πιπιλίξῃ σιγά-σιγά καὶ μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση, κι' ἔδινε καὶ τῆς Πατρώνας. Παινοῦσαν τὰ κακόμοιρα!

Ἡ γρηῃ Ἀχιτίσα γύρισε ὑστερα ἀπὸ λίγη ὥρα στὸ σπίτι, ἔχοντας ἕνα πρᾶμα τυλιγμένο κάτω ἀπὸ τὸ σάλι τῆς.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἐλα δὲ, ποῦ θὰ μοῦ πᾶς! τοῦ φώναζε αὐτός. Ἡ τέχνη σου δὲν σ' ὠφέλησε σὲ τίποτα. Σ' ἔπιασα!

Ὁ Τὸ Χὸ μιλά: Εἶχε σκεφθεῖ, φαίνεται, πὼς τὸ καλύτερο ἦταν νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ προσποιῆται τὸν ἡλίθιο.

Ἄλλὰ εἶχε συλληφθεῖ «ἐπ' αὐτοφώρῳ». Ὁ πλοίαρχος, ποὺ εἰδοποιήθηκε ἀπὸ τὸν κ. Κλοσκέν, ξόπνισε μερικὸς ναυτεὺς καὶ τοὺς πρόσταξε νὰ δέσουν τὸν Τὸ Χὸ. Ἐτοῖ δεμένος ἔαναπῆρε τὴ θέση του στὴν πλώρα.

Τὸ πρωῖ, ὄλοι μέσα στὴ βάρκα μιλοῦσαν γιά τὸ νυχτερινὸ ἐπεισόδιο. Μόνο ὁ Κάζης δὲν ἔδραζε λέξη. Αὐτὸς εἶχε τὸ σκεῖτό του, ποὺ σὲ λίγο τὸ ἀνακοίνωσε στὸν πλοίαρχο, ζητώντας τὴ συγκατάθεσή του γιά νὰ τὸ ἐκτελέσῃ. Κι' ὁ πλοίαρχος τοῦ τὴν ἔδωσε μὲ ἀπλὸ νεῦμα.

Εἶδαν τότε κάτι περιεργό. Ὁ παλιὸς στρατιώτης πλησίασε τὸν Τὸ Χὸ μ' ἕνα ξυράφι, ἕνα ψαλλίδι κι' ἕνα σαπούνη. Καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἦταν δεμένος χειροπέδες, τοῦ ἔκοψε πρώτα τὰ πυκνὰ μαλλιά, ἔπειτα τοῦ σαπούνησε τὸ πρόσωπο καὶ τοῦ τὸ ξύρισε ὄλο.

Ὁ Τὸ Χὸ, μὲ τὰ μάτια κλειστά, δὲν ἔκανε καμμιά ἀντίσταση. Ὁλόγυρα, οἱ ναυτεὺς γελοῦσαν μὲ τὴν ἀστεία αὐτὴ σκηνή. Κι' ἄξαφνα εἶδαν τὴ φυσιογνωμία τοῦ παράξενου ἀνθρώπου ἐντελῶς ἀλλαγμένη.

Δὲν ἦταν οὔτε μαῦρος, οὔτε μιγάς, οὔτε κἄν πολὺ μελαγχροῖνος. Πυκνὸ στρώμα ἀπὸ καρβουνόσκονη τοῦ ἔδινε ὅς τότε τὸ χρώμα ἐκεῖνο, ποὺ τὸ ἔπαιρναν γιά φυσικό. Μὰ ἔξωρ' ἀπ' αὐτό, εἶχε ἀλλοιώσει τὰ χαρακτηριστικά του τεχνικώτατα μ' ἐπιθέματα καὶ παραγεμίσματα ἀπὸ γύψο, ὅπως κάνουν οἱ ἡθοποιοί. Τὰ ἐπιθέματα αὐτὰ εἶχαν ἔραθει κι' εἶχαν γίνει ἕνα μὲ τὴν ἐπιδερμίδα, ὥστε ὁ Κάζης δυσκολεύθηκε πολὺ νὰ τὰ μαλακώσῃ καὶ νὰ τὰ ξεκολλήσῃ. Μὲ μεγάλη δυνάμη ὑπομονὴ τελείωσε τὴν ἐργασία. Καὶ τότε μόνο στάθηκε νὰ ἰδῇ τὸ ἀποτέλεσμα.

Ὁ Τὸ Χὸ δὲν ἦταν πιά ὁ Τὸ Χὸ! Ἦταν ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος, ποὺ κι' ἡ Ἀνθή, κι' ὁ Χάνδος, κι' ὁ Παῦλος κι' ἡ κυρία Ὀμόλλου, ἀκόμα κι' ὁ κ. Κλοσκέν τὸν ἐγνώριζαν τόσο καλά, ὅσο κι' ὁ Κάζης: ἦταν ὁ κακούργος διεργμῆας τῆς Σαίγκον.

— Ὁ Κρά-Ὀγκ-Αἶγκ! μὰ δὲν εἶ-

χα καμμιά ἀμφιβολία! φώναζε ὁ παλιὸς στρατιώτης.

Συγχρόνως ὁ Κώδικ εἶπε: — Καλέ, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀνναμίτης ποὺ μοῦ ἐπρότεινε νὰ λιποταχτήσω!

Τὴν ἴδια στιγμὴν φώναζε κι' ὁ Καμπερούσος:

— Ἐ, φιλαράκο, μὲ θυμάσαι; Δὲν περάσαμε, μὴ φαίνεται, μιὰ βραδιά μαζί στὴν Καλκούττα;

— Νὰ ἰδῆς λοιπὸν ποῦ αὐτὸς θὰ εἶναι κι' ὁ ἄνθρωπος—μὲ τὸ φίδι κι' ὁ δολοφόνος τοῦ συνταγματάρχη! ψιθύρισε ὁ Κάζης.

Τὸ πρόσωπο τοῦ κακούργου εἶχε πέσει. Τίποτα πιά δὲν μπορούσε νὰ κάμῃ, τὸ ἔδραπε. Ἀνοῖξε τότε τὰ μάτια του, μάτια ἀγρία, ἀπροσποίητα ἀφοβικά, κι' ἔριξε σ' ὄλους ἐκείνους ποὺ τὸν περιστοίχιζαν, βλέμματα γεμάτα μῖσος καὶ περιφρόνηση.

III

Ἀρχὴ σὲ τρινημία

Ἡ ἡμέρα πέρασε ἡσυχά. Τὰ συμβάντα τῆς περασμένης νύχτας ἀποτελοῦσαν τὸ θέμα κάθε ὀμιλίας.

Οἱ φίλοι προπάντων τοῦ πλοίαρχου Μανκαρὸ δὲν ἔπαυαν νὰ συζητοῦν γιά τὴν καταπληκτικὴ ἀνακάλυψη τοῦ Κάζη. Αὐτὸς ὁ φοβερὸς Τὸ Χὸ εἶχε ἀλλάξει τόσες μορφές γιά νὰ κάμῃ τόσες ἐγκληματικὲς ἀπόπειρες. Ἄλλὰ γιά ποῦ λόγος; Γιατί τὸ μῖσος του κυνηγοῦσε τόσο ἀμείλικτο τὰ παιδιά τοῦ συνταγματάρχη Ροβινσῶν; Γιατί σκότωσε τὸν συνταγματάρχη, ἂν αὐτὸς ἦταν πραγματικῶς ὁ δολοφόνος; Τί ἦταν, γιά νὰ μιλή τόσο καλά τρεῖς-τέσσερες γλώσσες— ἂν καὶ τὴν ὥρα δὲν ἔλεγε λέξη σὲ καμμιά—καὶ γιά νὰ βρισκεται σὰ στὸν τόπο του, τόσο στὴ Σαίγκον ὅσο καὶ στὴν Καλκούττα; Ἐνεργόσος μόνος του, γιά λογαριασμὸ του, ἢ ἦταν ὄργανο καμμιάς μυστικῆς ἐταιρείας; Ἀνναμίτης ἦταν ἡ Μαλατός; Ἰνδὸς ἢ Ἀφγανός; Ὁ κ. Κλοσκέν ἔκλιγε νὰ παραδεχθῇ μᾶλλον τὸ τελευταίον, ὅχι μόνον ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἐμοιάζαν μὲ τὸν κακούργον τοῦ Ἀφγανιστῶν, παρά κι' ἀπὸ τὸ ζωηρότατον ἐνδιαφέρον ποὺ εἶχε δείξει γιά τὴν πλάκα τοῦ Κανδαχάρ.

Ἐξετάζοντας τὰ γνωστὰ περιστατικά ἀπ' ὅλες τίς μεριές—περιστατικά ποὺ ὡς τότε τὰ θεωροῦσαν ἀσύνδετα, χωριστὰ καὶ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

— Πὼς μοιάζουν αὐτὰ τὰ δυὸ ἀγοράκια! — Μὰ βέβαια, ἀφοῦ εἶναι δίδυμα.

ἦγε τὸν συνταγματάρχη ὑστερ' ἀπὸ τόσες ἀπόπειρες ἐναντίον του. Αὐτὸς ἀναποδογύρισε τὴ βαρκοῦλα τοῦ Χάνδου στὸ λιμένα τῆς Καλκούττας, τότε ποῦ τὸ παιδί πήγε στὸ βαπόρι νὰ ξεμαρκαρῇ τοὺς συγγενεὺς του. Αὐτὸς ἔκαμε νὰ βουλιάξῃ ἡ βάρκα στὸν ποταμὸ Δοναί, ὅταν τὰ παιδιά μὲ τὸν Κάζη γύριζαν ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ στὸν Ὄρμὸ τῶν Κοκκοφοινίκων. Αὐτὸς ἐπιχείρησε νὰ εἰσχωρήσῃ στὴν Ἡρα, προτείνοντας στὸν Κώδικ νὰ παρχωρήσῃ τὰ ρούχα του καὶ τὴν θέση του. Κι' ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ καταφέρῃ τὸν Κώδικ, τσάκωσε τὸν Κομπερούσος, τὸν μέθυσε καὶ τὸν γόμνωσε.

Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀραγε εἶχε προκαλέσει καὶ τὴν ἐκρήξη στὰ καζάνια τῆς Ἡρας, τὸ σπάσιμο τοῦ ἔλικα καὶ τὸ γαυάγιο τοῦ μεταγωγικοῦ; Ἦταν πολὺ λογικὸ νὰ τὸ συμπεράνω. Γιὰ ποῦ σκοπὸ λοιπὸν θέλησε νὰ μπῆ στὸ πλοῖο μὲ τὰ ρούχα τοῦ Κομπερούσος; Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Παῦλος κατάφερε ἐπιτέλους νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, ἐκεῖ κάτω, στίς μηχανές, δὲν ἔραζέταν!

Πάλι, δὲν ἦταν τολμηρὸ νὰ παραδεχθῇ κανεὶς πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔδραζε σὲ κίνδυνον καὶ τὴ ζωὴ του τὴν ἴδια, γιά μόνον τὴν εὐχαρίστηση νὰ πεθάνῃ μαζί μ' ἐκείνους ποὺ μισοῦσε; Καὶ τὸ κάτω-κάτω, ἀπὸ ποῦ εἶχε λάβει ὁ μισοῦργος αὐτὸς τίς ἀναγκαῖες μηχανικὲς γνώσεις, γιά νὰ ἐπινοήσῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τέτοιου εἴδους ἀπόπειρα;

Ἄλλὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτὸ τὸ σκοτεινὸ σημεῖο τοῦ προβλήματος. Γιατί, ἂν πραγματικῶς ὁ κακούργος ἐπιβουλεύεταν τὴ ζωὴ τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου, μεταχειριζόταν μέσα ἀδέβιατα κι' ἐπικίνδυνα καὶ γι' αὐτὸν τὸν ἴδιο, καὶ δὲν προσέφευγε ἀμέσως στὸ πικρὸ σίγουρο—τὸ μαχαίρι ἢ τὸ πιστόλι—ἐνῶ τόσες φορές τοῦ εἶχε δοθεῖ εὐκαιρία;

Τὸ σημεῖο αὐτὸ ἦταν τόσο σκοτεινὸ, ὅσοι ὁ πλοίαρχος Μανκαρὸ, ὁ κ. Κλοσκέν καὶ ὁ ταγματάρχης Ὀγγιὼ ποὺ τὸ συζητοῦσαν, ἀρχισὰν νὰμφιδάλλουν ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχε κάμει ἔλ' αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα ποὺ ἤθελε νὰ τοῦ φορτώσους, ἐνῶ γιά μερικὰ τουλάχιστο μπορούσε νάταν κι' ἄθως.

Μία σειρά από δλέθριες για τον δυστυχισμένο άνθρωπο συμπτώσεις, τούδες άπατοσες ίσως και τούδες έκανε να βγάδουν άρκετά άσπύρηχτα συμπεράσματα.

Άλλά κι ό Κάζης είχε τις άπορίες του — άλλου είδους αύτός. "Α-ξάφνα τού φαινόνταν πολύ παράξενο κι άνεξήγητο πώς δέν είχαν φυτέψει ακόμα πέντ' έξη σφαίρες στο κρανίο τού Τό-Χό, παρά τόν φύλαγον, άρκούμενο μόνο να τόν έχουν σφύχτοδεμένο στην πύρω. "Ω, άπό τη λύση αύτή δέν ήταν καθόλου εύχαριστημένος ό Κάζης!

(Ακολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΠΟΙΗΣΗ ΜΑΣ ΣΤΑ 100 ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑ

Άγαπητοί μου,

Α, Τι ώρατο βιβλίο! Δέν χορταίνω να τό βλέπω, να τό πιάνω, να τό φυλλομετρών... Έχει ένα κομψό άσπρο ξώφυλλο με κατζύρσα γράμματα, κι είναι μεγάλο, πλούσιο, με τρυχώσεις σελίδες. Ο τίτλος του: «Η ποίησή μας στα 100 χρόνια της». Και τό περιεχόμενό του... τό φαντάζεσθε: έκλογή από τά καλύτερα ποιήματα τών καλύτερων μας ποιητών. Ναι, αλλά όχι όπως στις συνηθισμένες Άνθολογίες. Η Άνθολογία αύτή περιέχει πιά διαλεχτά κομμάτια, είναι όλα κατάλληλα γι' άπαγγελία, έχουν μία συστηματική κατάταξη και, τό κυριώτερο, πριν από τη συλλογή κάθε ποιητού, ή καθ' έποχης, σχολής και τόπου, άπάρχει μία μικρή εισαγωγική μελέτη που κατατοπίζει τόν άναγνωστή. Οί εισαγωγές αύτές, άν και σύντομες, είναι πολύ περιεκτικές κι άποτελούν, έλες μαζί, μία κριτική ιστορία της Νεοελληνικής Ποίησης. Κι είναι γραμμένες από τούς πιά ειδίχους. Ο Κωστής Παλαμάς γράφει για τό Δημοτικό Τραγούδι: ό Ρήγας Γκόλφης για τό Βαλαωρίτη: ό Έέλλος Άγρας για τόν Κρυστάλλη: ό ύποφαινόμενος για τούς ποιητές της Έπτανήσου: ό μακαρίτης Σίμος Μενάρδας για τόν Κάλβο: κι ό Άριστος Καμπάνης για τούς παλιούς καθαρευουσιάνους (καθαρολόγους) ποιητές τών Άθηνών. Έπάρχει ακόμα κι ένα πολύ σπουδαίο παράρτημα: «Βιογραφικά και Βιβλιογραφικά». Είναι οι βιογραφίες τών ποιητών με άναγραφή όλων τών έκδόσεων κι όλων τών κριτικών που γράφτηκαν γι' αύτούς άπό δικούς μας και ξένους. Έτσι π. χ. για τό Σολωμό, μαθαίνει κα-

νείς που και πότε γεννήθηκε, που και πότε πέθανε και τί έκαμε στη ζωή του. Έπειτα που, πότε κι άπό ποιους τυπώθηκαν τά έργα του (πρώτα άπό τόν Πολυλά στην Κέρκυρα τό 1859, έπειτα άπό τόν Δε-Βιάζη στη Ζάκυνθο τό 1880 και καθέξης, ως τις τελευταίες έκδόσεις στην Άθήνα.) Και τέλος μαθαίνει ποιόι, που και πότε έγραψαν κριτικές για τό έργο τού Σολωμού, άπό τόν Πολυλά και τόν Ζαμπέλιο ως τόν Άλκη Θρούλο και τόν Μεγαλόπουλο. Κι' αύτό για όλους τούς ποιητές που δημοσιεύονται ποιήματά τους στο βιβλίο. Όσοι με τις εισαγωγές που είπαμε, με τις βιογραφίες και με τις βιβλιογραφίες μπορεί ύποιος θέλει να τούς μελετήσει και να τούς μάθη στην έντέλεια. Άλλά ή Νεοελληνική Ποίηση δέν σταματά βέβαια στους «καθαρολόγους» τών Άθηνών, Ραγκαβή, Παράσχο, Παπαρρηγόπουλο και λοιπούς. Έπάρχουν ακόμα και Παλαμάς, και Καβάφης, και Γρυπάρης, και Δροσίνης, και Μαλακάσης και καθέξης, ως τούς νέους, που πολλοί άπ' αύτούς είναι γνωστοί κι άγαπητοί σαν τούς παλιούς. Γιατί δέν τούς έχει αύτό τό βιβλίο; Γιατί άπλούστατα είναι μόνο ό Α' τόμος της μεγάλης συλλογής. Οχ έκδοθούν ακόμα άλλοι δυό ή τρείς. Κι' έτσι θα συμπληρωθή και θα φανή δλάκερη ή «Ποίησή μας στα 100 χρόνια».

Εκτός άπό τη Δημοτική Ποίηση, που άντιπροσωπεύεται με είκοσιτρία θαυμάσια τραγούδια—άπό τό «Πάρσιμο της Πόλης» ως τό τραγούδι τού «Νεκρού άδερφου»—θα βρήτε δέκα ποιήματα ή άποσπάσματα τού Βαλαωρίτη, άλλα τόσα τού Κρυστάλλη, πολλά και μεγάλα τού άθάνατου Σολωμού, όκτώ άπό τό περίφημο σονέττο τού Μαβίλη, και άπό ένα ή δυό τών άλλων έπτανήσιων ποιητών, Τυκάλλου, Μαρκοπού, Πολυλά, Ακσκαράτου, Μαρτινέγγου, Μάργαρη, Μαρτζώκη. Τή σειρά τών Έπτανήσιων κλείνει ό μεγαλόστομος Κάλδος με πέντε όδες. Και ακολουθούν οι παλιοί καθαρευουσιάνοι τών Άθηνών, ό λαμπρός Ζαλοκώστας, ό άπράμιλλος δεξιοτέχνης Ραγκαβής, ό μεγάλος Άχιλλεύς Παράσχος, ό φιλοσοφικός Παπαρρηγόπουλος, ό γνωστός σας άπό τά παιδικά του Βιζυηνός, ό βαθύς Προβαλέγγιος και άλλοι.

Να και δυό ποιήματα τού Παπαδιαμάντη! Μα ήταν και ποιητής ό μεγάλος μας διηγηματογράφος; Ναι, έγραφε και μερικά λυρικά ποιήματα. Κι' είναι όλα μικρά άριστουργήματα. Διαβάστε τήν «Κοιμάμενη Βασιλοπούλα» του.

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑΚΙΑ

Γιατί βουβά κι' άμίλητα περνάνε, Σύντροφοι τού χειμώνα συννεφάκια, Γιατί γλυκά δέν στέλλετε φιλάκια Παρήγορα; Και σεις μήπως πονάτε;

Πονάτε, συννεφάκια άγαπημένα, Σάν βόφεστε στο κόκκινο τό χρώμα, "Η χαίρεστε; "Αχ, δέν τό ξέρω ακόμα Μα φαίνεστε σαν νάστε ματωμένα!

Ματώνε' άπ' τόν πόνο, συννεφάκια, Σάν τρέχετε άπ' όνειρα χαμένα, Και μικρά κλαίτε σαν και μένα!

Γιατί βουβά κι' άμίλητα περνάνε, Σύντροφοι τού χειμώνα συννεφάκια; "Αχ, σαν έμέ και σεις βαθεία πονάτε!

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ

Φτώχεια, μεγάλη φτώχεια είχε ή θειά Μαριάνα αύτές τις καλές μέρες. Μεγάλη Παρασκευή σήμερα κι' ακόμα να πάρη τό μηνιάτικο πού της έστέλνε ή ξενιτεμένη άνεψιά της τακτικά. Μα γιατί άργησε τάχα; Δέν ξέρει ότι πλησίασε τό Πάσχα κι' ότι για να ζήσει ή θειά της δέν έχει κανένα άλλον πόρο ζωής;

Χτυπά ή καρδιά της φτωχιάς από άγανία και θλίψη. Χτυπά πένθιμα, να, απαράλλαχτα όπως και ή καρδιά που άναγγέλει στους χριστιανούς τόν θάνατο τού Χριστού μας. Κι' αναλογίζεται ή θειά-Μαριάνα τά παλιά της χρόνια συγκρίνοντάς τα με τά σημερινά. Και θυμάται... Σάν σήμερα, ήταν ναιά, όμορφη, πλούσια... Κι' ήταν άκόμη εγγυρωμένη άπ' τήν άγάπη τών γονιών της, τ' άδελφού ή εύρυχία της δέν βάσταζε πολύ. Έρθε τό τέλος πολλών σύντομα. Σύντομα και τραγικά. Ξέπασε ό πόλεμος και σάρωσε στο διάβα του κατέρα, άδελφό, άρραβωνιαστικό. "Ο,τι πιότερο άγαπούδες πτόν κόσμο. Κι' οι θάνατοι αύτοί της κατέστρεψαν τή ζωή. Έκρυψε τό είναι της κάτω από μαύρα κρέπια και πήρε τόνομα άπό τότε της θειάς-Μαρίας.

Μα ός τότε φώναζε δλότσα άπ' τήν πατρίδα της θα μπορούσε να πη ότι ζούσε καλά όπωςδήποτε μία κι' είχε άφθονα χρήματα. Άλλά στην ανταλλαγή τών πληθυσμών έχασε, κι' άν είχε κι' έμεινε παντέρμη. Τότε θυμήθηκε τό κοριτσάκι, τ' άνεψιά της που της λέρωσε τό τριανταφυλλι φόρεμα. Τής έγραψε. Κι' έκείνη άναγνωρίζοντας τό καθήκον της, της έκοψε ένα μηνάκι.

Γιατί όμως ν' άργήσει τόσο ναόρη αύτή τη φορά! Πώς θα περάσει τό Πάσχα της;

Τί θα κάνει; Κι' άφησε τόν έαυτό της να βυθισθή σε θλίβερούς στοχασμούς.

Ντάν-ντίν-ντάν, ντάν-ντίν-ντάν χτυπούν χαριόσυνα οι καρπάνες. "Ο Χριστός άναστήθη, τ' άκούτε; διαλαλούν παντού. "Ο ήχος τούς έκανε τή θειά-Μαριάνα να πεταχτή άπ' τό στρώμα της και να σταυροκοπηθή. «Θέ μου, Χριστέ μου. Σ'ν που με τήν Άνάστασή σου σκόρπισες τόν Αυτομό παντού, λύτρωσε και μένα άπ' τή φτώχεια, άπ' τή μοναξιά. Κάνε και σε μένα ένα θαύμα. Δεξέ μου τό μεγαλειό σου!» Παρακαλεί γονατιστή.

Θειά-Μαριάνα! Θειά Μαριάνα, μ' άνοίγεις τή πόρτα; άκούσε μία παιδίσκισια φωνή να τήν καλή. Πήγε προς τή πόρτα άργά-άργά με τήν καρδιά σφιγμένη και λίγο φοβισμένη περιμένοντας ν' άντικρούση τό θαύμα. "Ανοίξε κι' είδε ένα μικρό παιδάκι με τό χέρι γεμάτο κακέτα να της χαμογελά και να της λέγη:

— Θειά-Μαριάνα, θες να με βοηθήσης ν' άρήσω τά κακέτα μου; Θέλω να σε φιλήσω. Έτσι μου είπε ή μαμά.

Ξάφνου ή άλήθεια άναπήδησε στο αστασιμένο μυαλό της θειάς-Μαρίας. —Πού είν' ή μαμά σου, μαρό μου; ρώτησε ενώ φιλούσε τό παιδί.

— Κάτω, κοιτάζει μαζί με τό μπαμπά για τις βαλίτσες. Κάνει να τρέξη προς τή πόρτα μα σταματά. Τρέμει δλόκληρη. Στο κατόφλι στέκεται ή άνεψιά της και τήν κοιτάζει με μάτια γεμάτα άγάπη.

—Γιατί δέν με φιλάς, θειά-Μαριάνα; τή ρωτά, —"Ελλην, δού, έσύ, έδω. Πώς; γιατί δέν μ' έγγραφες; τή ρωτά φιλονώντας την.

—"Ηθέλα να σου κάνω έκπληξη. Θέλησα τό Πάσχα να τό περάσουμε έδω, δλοι μαζί κι' ύστερα να σε πάρω μαζί μου. Φθάνει πιά τή μοναξιά που πέρασες. Θάρθεις έκεί ν' άναπληρώσης τή θέση της μητέρας μου.

Άγκαλιαστήκαν και ξεναφιλήθηκαν πολλές κολλές φορές. Δάκρυα κυλούσαν άπ' τά μάτια τους, δάκρυα χαράς. Κι' ή θειά Μαριάνα συλλογιζόταν ότι ό Θεός τήν ήμέρα της άναστάσης του και τού λυτρωμού τών ανθρώπων έδειξε και σ' αύτήν τό θαύμα του γλυτώνοντάς την άπ' τή φτώχεια και τή μοναξιά. Κι' άκουσε γεμάτη κατανοητική εδλάβεια τούς ήχους της καρδιάς που χτυπούσε χαριόσυνα άναγγέλοντας τό μεγάλο γεγονός.

Ντίν, ντάν, ντάν, ντίν, ντάν, ντάν... Γρίφος

Ο ΕΞΗΝΗΤΕΜΕΝΟΣ

Αύτά που θα διαβάστε παρακάτω μου τό έρομολογήθηκε ό άγαπημένος μου ό Σπύρος, πονάει φίλος μου, και πατριώτης μου άπ' τή Καραλλοιά.

Έχαν εν' άπόγεμα, άργά, στα μπροστάβραδα, που τόν πήρα με τό κόπτερο και φέραμε βόλτες στο δυτικό λιμάνι της Άλεξαντείας. Έκείνος έβλεπε τά διάφορα βοπόρια, με μία στάλα μελαγχολία στο μάτι, γιατί ίσως τού θυμίζαν ένα άλλο πλοίο που τόν έτράβηξε άπ' τήν άγκαλιά τού άνθι-

σμένου νησιού του και τόν έφερε έδω. — Είναι μερικές στιγμές, άρχισε με μία ήσυχη και βαθεία φωνή, άς και ντραπόταν να μιλήση δυνατώτερα, που ό πόθος μου μου φαίνεται σαν κάτι βέβαιο, σίγουρο. Λέγω, ναι! σε λίγα χρόνια θα γυρίσω για πάντα στο γλιοχαριτωμένο νησί μου. Πάνε πιά, κοντεύουν να τελειώσουν τά φαρμάκια που κοιτίζει ή άχαρη ξενιτιά. Οά εξαφανρεθώ στην άγκαλιά της μάνας μας Έλλάδας και ποτέ πιά, ποτέ, δέν θα τήν ξεναφήσω.

Μου φαίνεται πως βλέπω μπροστά μου κιάλας τήν πραγματικότητα πως δέν έχω παρά ν' άπλωσώ τό χέρι για να φτάσω τήν Έδνυχία...

Είναι όμως και κάτι άλλες όρες. Καμίες όρες. Σιγμές άπελπισίας και κούρασης, που αισθάνομαι κάτι κακό να μιλάρ μέσα μου, και να μου λέη: "Οχι! Ούτε σε λίγα χρόνια, ούτε ποτέ. Μην ξεγελάς τόν έαυτό σου. Δέ θα ξεαναπληρώσης χώμα Έλληνικό. Καλύτερα να μη συλλογιστείς τίποτα άπ' αύτά. Καλύτερα είναι να παρηγορηθής με τή σκέψη πως έχει κι' ή Άγυπτος τά καλά της.

Συχνά έτσι αισθάνομαι αύτή τήν πάλη μέσ' στα τριβάθια τού έαυτού μου. Τήν πάλη τού είναι μου με κάτι τό άγνωστο που ύπάρχει και μιλάρ μέσα μου και μ' άπελπίζει. Πάλη της ελπίδας με τήν άπειροδοξία, τήν άπελπισία, τήν άπόγνωση.

Καρμιά φορά ή έλπίδα νικάει. Πότε-πότε όμως ή κούραση κι' ή άπελπισία με πλημμυρίζουν. Και αύτή τήν τελευταία περίπτωση μοδερνοποιεί στο νού τό λόγια τού Κρυστάλλη:

«Τά βίνα έχουν καιμους πολλούς και καταφρόνια πλήθος! Στο βίνα δέν άγδίζουμε τήν άνοιξη τά δέντρα, δέν φυλλομαρμαζούν τά βουνά ζεστός δέν λάμπει ό ήλιος...

... Στα βίνα παιός θα σε χαρεί; και παιός θα σου γελάσει;»

Τό κόπτερο γλυστοπόδες ήσυχια στα γαληνεμένα νερά. Γλάροι πετούσαν στην άκρη τού μόλου. Βουτούσαν στο κύμα γρήγορα και με κόρη κι' ύστερα πετούσαν και χάνονταν, ψηλά στο γαλάζιο χάος.

Γύρισα και κύτταξα με συμπόνια τό παιδί δίπλα μου που πονούσε τόσο... Δέν μπορούσα να βρω λόγια για να τόν παρηγορήσω. Ούτε καταλάβαινα καλά-καλά όλη τήν έκταση τού πονου του, όλη τήν πίκρα που φώλιαζε στα νεανικά του στήθια, έγώ, που δέν γνώρισα ποτέ Έλλάδα.

ΑΠ' ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Δέν μεγάλωσα στο σπίτι που γεννήθηκα. Έμουν δυόμισι χρονών όταν φύγαμε άπ' τήν πατρίδα μας για τήν πατρίδα της μαμάς. Γι' αύτό και τό σπίτι μας δέν τό θυμόμαι πιά. Σβόστησε στη μνήμη μου σχεδόν κι' άλλο μονο! δέν μπορώ άν και βρισκόμαστε πάλι στη πατρίδα—να τό ξαναδώ. Γιατί πριν ξεθώσουμε γχορμίστηκε κατ'άπαίτηση τού σχεδίου πόλεως.

Κάτι άμυδρές άναμνήσεις, μου μένουν ακόμα στο μυαλό που τρεμοσβύνουν σαν τις μικρές κανηλιτσες που τελειώνει τό λάδι τους... Θυμάμαι πως είχε αύλή, άρκετή, Θυμάμαι πως είχε αύλή, άρκετή,

Παρακαλώ πολύ όσους χριστούν τη συνδρομή τους να ηστέλλουν το γρηγορώτερο. "Ας έχουν ότι σ'αγαπώ, ότι οι συνδρομές αυτές είναι ο μόνος μου πόρος" ή καθυστέρηση επάμειως δυσκολεύει πολύ το έργο μου που άπαιτεί όχι μόνο μεγάλους κόπους, αλλά και μεγάλα έξοδα.

την ώραία «όσοση φλυαρία» αυτή, και μιά φορά, έχει τον καλύτερο σκοπό τή Η. Πνεύματό σου δέν τά πέταξα, υπάρχουν άλλ' είναι θάλασσα από δαύτα, ό-κεανός, και... φαραώ στην τύχη) "Ελλη-νικούς "Ιδεάδες (έλαβα) ναί, εξωτερι-κόσ πολύ καλή ή Συλλογή σου κι' έσω-τερικός μου φάνηκε ανώτερη από την περι-νή) Κυπριακόπουλο (τά έλαβα ελα-σε σ'αγαπώ για τους λαμπρούς βαθμούς: δέκα δεκάρα κι' ένα μόνο εννιάμισό μ' αυτό είναι πολύ σπάνιο!) "Ελάτην (πολύ μ' ευχαρίστησε το γράμμα σου τ'ώρα που έγινε καλή ή μαμιά και ξανάχτισε να βλέπω στη ζωή απ' την καλή, έλπίζω να μου γράψης εδω και τί όφρατα περνά-τε στο σχολείο ή διαπαισιική παρέα" δέν θυμάμαι τ'ώρα τή φωτογραφία, αλλά, για να μη την δημοσιεύσω, δέ θάταν κατέλ-ληλη) Καθρέστην (αυτό, καθώς θά εί-δες, σ'ό ενέκρινα) όφραϊότατο τή πρώτο σου γράμμα κι' έλπίζω να μου προέσνης συχνά αυτή την ευχαρίστηση: ήταν καρός να σέ γνωρίσω. ;) Νικήτρια "Ελλάδα (τερπαλιές κάλι, μ' άς έλπίζω πώς πέρα-σαν' για τή κομμάτι σου θά σ'ό π'ό όταν έλθω ή σαιρά του να τή διαδάσω' μά βέ-βαια, ό έπιμένων νικά, ένώ ό άπογοητευό-μενος γρήγορα δέν κάνει τίποτα" δέν θάρ-γύσωμ τ' άποτελέσματα αυτών των δι-γωνισμών) Νεράϊδων των "Αγρών (θά εί-δες παιό σου ενέκρινα από τή τρία που έπρό-τεινες' χαίρω για όλ' αυτά που μου γράψης) Ροδόδάντυλην Ηώ (ναί, φαίνεται ότι δέν θά κατάλαβα καλά τί μου έγραψης' έέρεις, είσαι και λιγάκι δυσανάγνωστη' γράψε μου π'ό καθαρά' όσο για τή γλώσσα, εί-μαστε πολύ σίμφωνοι : κι' έγω την άπλη δημοτική γράφω' χαριτωμένως σ' όλους) Νυφούλαν (πολύ χάρημα τή γράμμα σου κρέμα να μη μου γράψης κι' από τή Με-σολλόγγι' ναί, τή ψευδώνυμο τή θέλω με κόκκινο μελάνι, για να τή βλέπω άμέσως' αλλά όταν δέν δείχνω κανείς άπως σ'ό στο Μεσολλόγγι' δέν πειράζει να τή γράφω και με μαύρο. . .) Τρίο Κόρτεζινο (σ'υ-φώνοι λυσόχαρτο εστειλα) "Αγνήν Καρ-διάν (ναί, είναι αδελφός τού κ. Φαίδωνος' εστειλα ό τετράδιον) Νυφούλαν ε' Οδ-ρανός (τί όφρατο τή γράμμα σου, μά μά π'όσο κόπο κατάφερα να τή διαδάσω' σέ παρακαλώ, σ'ό εβής γράφε μου με σκούρο μελάνι' σ'ό γράψης πολύ φιλά, κι' όταν και τή μελάνι είναι άσπρο, έννοεις. . .) Πειραιωτάκι (ναί, πολύν παιρό είχες να μου γράψης' έπρεπε να σου άπαντήσω έ-κνεϊότερα, αλλά δυστυχώς πήρα τή γράμ-μα σου όταν δέν είχα πιά τόπο' γι' αυτό σου άπαντώ εδω με λίγα. . .) "Αγροικίην Φλογέραν (εστειλα) "Ανδριωτάκι (εστει-λα 10 τετράδια και τή 180 φύλλα) Τσο-πάνικην Φλογέραν (τί να γίνης : μήπως δέν είσαι : όλα μου τή παιδιά μου είναι αγαπητά) "Εθνομιστήν Ιρά δέν είδες την προκήρυξη σ'ό 17ο φύλλο ;) Φώς Σκοταδισού κτλ. κτλ.

Είς όσας επιστολάς έλαβα μετά την 30 "Απριλίου θάπάντησω σ'ό έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τού 268ου Διαγωνισιού. Αί λύ-σεις τού φύλλου τούτου δεκταί μέχρι 5 "Ιουλίου

249. Λεξιγραφος
Μιστοχή 'μαι και σημαίνα
"Ανθρώπο γραμματισμένο
Μ' άσχημο, σημαδεμένο,
Κάπου προδότην άν κολλήσης,
Θά τόν δής και θάπορήσης.
Μαρτίλλη

250. Συλλοβόγραφος
Μιά νότα, άπλό φωνήεν
Και μ' άναφορική,
Και να καλός μονάρχης
Μέ μοίρα τραγική.
"Ασπρό "Αρατάκι

251. Μεταγραμματισμός-Τονόγραφος
Θεοί βλέπεις ; μήν τά χάσης,
Μά τή Ε κάμε τή Υ,
Νάχης κάποια μετοχή,
Που άν άκού τονό καταβάσης.
Γνωστή κόλη θά τή φτιάσεις.
Κρυφό Σχολείο

252. Αναγραμματισμός
Κοιτάεις κι' αγωνίζεσαι
Γιά τούτο νύχτα-μέρα,
Είτε ήθικό, είτε δλιχό.
Τώρα ταναγραμματίσεις ;
Στό Αβανο εστ' πέρα
"Όρατο τή βλέπεις κι' άψηλό.
Πικαιρίκος

253. Στανός
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

"Οριζόντως : καρπός και μέγας πο-ταμός. Καθέτως : πόλις τής "Ελβετίας και άπόστολος.
Χλωρό Αυλουόδι

254. Ήπιγραφή
Ε
Μ Ν
Ο Ο
Σ Κ Γ Ρ Σ Σ Ω
Α Η Α Κ Α
Δ Ι Ε
Ι Ι
Α
Ζητείται ή άνάγνωσις.
"Αλφρονίς

255. Μισαί Λέξεις
Νά συμπληρηθούν αί κάτωθι λέξεις χωρισμένοι άκριβώς εις τή μέσον των, όστε με τή έλλείποντα αυτών μέρη ν' άποτελεσθή χώρα τής "Ιταλίας :
-ιάς, -ός, -ος, -μή, -αφ
Μηλ Σπιλ

256-260. Συμφωνόγραφος
Δι' ένος και τού αήτου συμφώνου, όρασθήπως φράξς έκαταλαμβανόμε-νου μεταξύ των κάτωθι φωνηέντων, των όποιων ή σαιρά εις έκάστον δο-ρόν δύναιται και να μεταβληθή, να σχη-ματισθούν πέντε λέξεις :
οαι, αιί, ηοα, αση, ιαο
Αϊώνιος Φρούλης

257. Φωνηεντόλιπον
γλ - γλ - γνε - * - γοδ - μλ
"Ιαις

258. Γρίφος
ο - ο Μ ού τε
δε
Μαύρη Προσωμοσφός

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευματ. "Αουήσεων τού φύλ. 8
76; Λακεδαιμόν (λα, και, δαίμων).
-77. Βού-βοις. -78. Βήλος-βέλος. -79.
"Ο άρτος, ή "Αρα. -80.
Α Κ Ρ Α Τ Α Σ 81. ΔΙΟΚΛΗΤΙΑ-
Κ Ω Ο Ω ΝΟΣ ("Ινδός, οί-
Ρ Ω Μ Υ Α Ο Σ νος, κόκκινον, Αδί-
Α Υ Ε Α ος, "Ηλιος, Τίτσια-
Τ Ο Λ Ε Δ Ο Ν νός, άκοή, Νίκαια,
Α Ο Ο Ν Σίκινος). -82. Μι-
Σ Ω Σ Α Ν Ν Η χάλη (ΜΙΜΗ, ΧΑ-
Λια. . .) -83. ΙΞΙΣ ("Ιδω, Σφοκλής,
"Ιπποκράτης, Σόφια). -84. "Απορία
ψάλλου βήξ. -85. Συγδιαλέγου διγα-
λόγος (σύν δια λέγου, ώ, λήγω λόγος).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Από 1 έως 10 τή πολύ λίγες με από στοι-
γία όρ. 8, τή έλαττονητιση. Πάσαν τή 10
λέξω. 80 λεπτά ή λίγες με παχιά δε στοιγία
όρ. 4 και με κρηναία όρ. 5. "Ο χωριστός
στίχος όρ. 5. "Οι μη συνόρμηται αληθεύουν τή
δικαί. "Η προκήρυξη είναι άσφαίριτη.

[ΑΔ' -279]
"Απλασούλ' έρχομαι ξανά εις την
"Ελλάδα
Που την ζητώ τώρα πιά με τόσην λα-
χίτρα !
Στό Ζαχαζικί δυα παιδιά διαδάσαν τ'ώρα
[τόσο
"Ας στείλουνε "Τετράδιο" άφοδ γράψουνε
[όδτω :
Παντελή Μωραϊτή
"Ογλ - Κωνσταντά (ήτοι) :
Ταξιδιώτης

[ΑΔ' -280]
"Ιμηνος διβραχος διαγωνισμός καλλι-
τεχνικών καρτών. Περιμένω απ' όλους
ες άνεξαιρέτως, βέδα, αλληλογραφοίμα ;
Στείλε πρώτος. Σύνθηα, γιατί δέν άπαντάρ;
Δ/ση (ΑΔ' -16). Γλυκερά Παρηγοριά

[ΑΔ' -281]
Ταξιδιώτη, ευχαρίστως αλληλογραφοί-
με. Στείλε πρώτος στην Δ/σιν : Νίκην
Στρογγύλη. Αάρισσαν, διά : Μιράντα

[ΑΔ' -282]
Πρωτομπαλοντες στην κίνηση, σ'ες
χαίρετώ όλους και όλες.
Ναπολιέαν Βοναπαρτής

[ΑΔ' -283]
Στέφον, "Εμμα Μόρσλαντ, σ'ό φώς
του φωτός θά βγώ, άμα φώγω απ' τή
κατάδι.
Φώς Σκοταδισού

[ΑΔ' -284]
Φίγαρο, τή χλωρή σοχαρητήρια,
για την τόσο άνεπιτυχή αποκάλυψη.
Βοεροπούλα, καλώς ήλθες. Φιφίνα

[ΑΔ' -285]
Στόν (ΑΔ' -145) διαγωνισμό μου βρα-
εύω Σφιγγα, και Γρίφο. Βραδεία
εσάτλησαν.
"Αγνή Καρδιά

[ΑΔ' -286]
"Άλεια, υπερευχαριστώ για τήν ευγε-
νικιά πρότασί σου, μά, δυστυχώς, δέν
αλληλογραφώ, όδτε ανταλλάσωμ τετραδιά-
κια.
Κρητισπούλα

[ΑΔ' -287]
"Αξιαστές όφρες μάς χάρισες, αγαπημέ-
νε φίλε Δάκρυ Φυχής, Κίλιες φορές
σ' ευχαριστούμ.
Πειραιωτάκι, "Αγραμπελη
[ΑΔ' -288]
ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝ μνησια, διβραχος
διαγωνισμό άγρών τοπείων. Δ/σις
(ΑΔ' -4).
Πικαιρίκος, Πιργινιγ τής "Ελλάδος